

HANGYAFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ.
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELVÁSOLÓ SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

Beznák Aladár

Mély megdöbbenéssel és szinte kétségbeeséssel fokozódó hangulattal fogom a kezembe a tollat, hogy fájdalommal telített sorokat vessek a papírra. Egyik halott után a másik, — egyik koporsó mellől a másikhoz, egyik sírtól a másik ürege elé — így megy ez mostanában rendre-rendre. Mindenikben Debrecen keresztyén magyarságának egy-egy kimagasló, kiváló vezéralakja. Amikor meg kellene sokszorozni hanyatló erőnket, megszázaszorozni ritkás értékeinket, mindenképpen fokozni, növelni, emelni fajunk kimagasló erényeit, éppen akkor az ezekkel leggazdagabban megáldott egyéniségeink pusztulnak el egymás után. Hát hogyan hajlanék csüggedésre a mi szívünk, hogyan hanyatlanék lankadtan alá a mi küzdelemre feszülő karunk?

Most ismét egy új halottunk van: Beznák Aladár.

Azon kevesek közül való volt, aki összeomlásunk óta odaállt bátran, hittel, vezérként a romok közé és elkezdett építeni. Azt nagyon sokan hirdették, hogy elbukásunk után talpra kell állnunk újra: már jóval kevesebben akadtak, akik nem elégedtek meg az üres fogadkozásokkal, a bölcs tanácsokkal, hanem dolgoztak is; ezeknek a száma is igen-igen megfogyatkozott a haladó évek folyamán, kinek nem volt türelme a lassu, kitartó munkára, kinek az ingatag jellem nem bírta ki a futó idő változásait, ki félreállt a legelső sikertelenség után; csak nagyon kevesen voltak, akik megmászhatatlan elhatározással, törhetetlen eréllyel, szent meggyőződéssel harcoltak és harcolnak ma is, — és még ezen nagyon kevés közt is vezetőhelyet foglalt el Beznák Aladár. Ő 1918 óta, amikor szemétdombba züllöttünk, ott ment a tisztogatók élén, fanatikusan hirdető: lesz még magyar feltámadás és utolsó lehelletéig, beteg szíve legvégig dobbanásáig azon fáradozott, hogy legyen is magyar feltámadás.

Munkatérül ugyanis a legnehezebb mezőt választotta. A magyarság bukásában kétségtelenül egyik legfőbb okozó gyanánt szerepel a nemzetközi tőke mammothatalma. Mi a háború előtt elszegényedtünk, kereskedelmünk, iparunk, földművelésünk, bankiaink ellenséges kezekbe és zsebekbe kerültek. Ha földresújtott állapotunkból valaha is fel akarunk kelni, akkor az az egy bizonyos, vissza kell szerezni önálló pénzügyi erőnket. Beznák Aladár jól tudta ezt. Ő közgazdasági tehetség volt, a realitások hideg embere az íróasztala mellett, amilyen — sajnós — igen-igen kevés van a magyarok közt. Ezzel a képességgel megáldva hozzáfogott Debrecen közgazdasági életében az alkotó munkához. Hozzá mert fogni. A semmiből csinálni valamit. Tőke nélkül teremteni intézményeket. Egy elhatalmasodott őriással szemben felvenni a harcot a kis Dávidnak. Állandó és szinte szakadatlanul erősödő támadással szemben nemcsak védekezett, hanem folyton

előrenyomult, fokozatosan tért is nyert. A sok egyes parányt összegyűjtögette, sereget toborzott, erőt nevelt és adott.

Mindenesetre legnagyobb és legjelentékenyebb alkotása a debreceni Hangya, amelynek megindulása után egy kis rövid időtartamot leszámítva, állandóan ügyvezető-igazgatója volt. Akik visszaemlékeznek a kis mustármagra, amellyel a Hangya megindult és azt összehasonlítják a mai állapottal, a kettő közti különbséget tisztán megállapíthatják maguk is a megboldogultnak rengeteg munkáját, biztos számítását, józan előrelátását. E téren elévülhetetlen az érdeme. A részletekben lehetnek kisebb hibák, de az egésznek elgondolásában, e nagy szervezet egyetemes kiépítésében megmutatta orszáinkörmeit. Megbizonyította: mire képes így is, napi pár órai munkával. Mert rendes polgári foglalkozása miatt e nagy harcra már csak a pihenésre rendelt órából kellett ellopnia az időt. Megtette ezt önként, szívesen, önfeláldozóan. Ki tudja, ha

naponként átpiheni évek óta a maga délutánjait és nem törődik semmivel és senkivel, csak magával és forrón szeretett családjával, akkor még meddig élhetett volna? Ez adat milyen éles világításba helyezi elköltözött barátunk és vezetőnk nemes alakját! Mint a pelikán a saját vérével kicsinyeit, úgy táplálta fenkölt eszményét a maga szíve vércseppjeivel.

De a Hangyán kívül még egész csomó kisebb-nagyobb vállalat pénzügyi vezetésében is részt vett. Nem zárkózott el a munka elől. Nem mondta semmire, hogy nincs időm, nem érek rá. Sőt újabb időben az aktív politikában is együtt dolgozott a vezérekkel, természetesen a legintenzívebben keresztyén nemzeti alapon. Itt nem ismert egyezkedést, üzleti alkut: itt százszázalékos jószágot, tisztaságot kívánt és követelt.

Pár héttel ezelőtt — január végén — a Hangya szokott szombat délutáni ülésén bejelentette, hogy orvosi tanácsra két hétre le kell utaznia Balfonfűdre pihenni. Mosolyogva bu-

csuztunk: két hét múlva a viszontlátásra! És most — milyen hihetetlenül hangzik e kegyetlen tény — elváltunk örökre. Legalább a földi életre nézve. Édes jó Barátunk! A sors nagyon, de nagyon szívtelen volt a családodhoz, egyre ritkuló barátaidhoz, a szegény árva magyarokhoz, mert elragadt egy szerető férjet és apát, egy hűséges barátot, egy igazi magyar férfit. E csonkakra minden értékekben nagyon szűkölködik: kevés a meleg családi tűzhely, ritka a jóbarát, szórványos a régi magyar virtus. Busan száll feléd gondolatunk, csüggedő szívvel várunk haza koporsódat és benne kihűlt tetemedet. Mennyi mindent tudtál volna még alkotni, csinálni, tenni. Hiába, a sors nagyon, de nagyon kegyetlen tud lenni...

De hozzád bizonyára kegyes és irgalmas volt: eleget dolgoztál, a harcodat bátran megharcoltad, hitedről bizonyosságot tettél, elhívott hát egy jobb, egy igazabb, egy szebb hazába: az Ur számolyához.

Dr Bessenyei Lajos.

H. Kiss P. negyvennyolcas frázisokkal elsőnek támadta a magyar főiskolai ifjuság létérdekeit

Egy hangulatkeltő javaslat kíséretében követelte a numerus clausus teljes eltörlését
Részleteiben is letárgyalták a valorizációs törvényt

Megkezdődött a numerus clausus módosításának parlamenti vitája

Budapest, február 9. A képviselőház mai ülésén a magánjogi pénztartozások átértékeléséről szóló törvényjavaslat hátralevő szakaszát Erdődi Harrach Béla módosításaival elfogadták és ezzel a Ház a törvényjavaslatot részleteiben is letárgyalta.

Fábián Béla félreértett szavai megmagyarázása címén szólalt fel és ismét a forgalmiadó függelékkel foglalkozott.

Bud pénzügyminiszter azonnal válaszolt és kijelentette, hogy minden lehető elkövetett a panaszok orvoslására és azt

Az előadó a külföldre való hivatkozással indokolja meg a numerus clausus módosítását

Rövid szünet után a Ház megkezdte a numerus clausus módosítására szóló javaslat tárgyalását. A kormányparton alig öt-hat képviselő van jelen. Klebelsberg kultuszminiszter távol van s az elnök jelenti, hogy a javaslat tárgyalásának idejére miniszteri megbízottul Petry Pál államtitkár nevezetett meg.

Ezután Farkas Elemér előadó ismerteti a javaslatot. Azt mondja, hogy az értelmi proletáriátus növelés akadályozná a konszolidációt és lelkiismeretlenség lenne az ifjuságot korlát nélkül beengedni a főiskolákra. Ragaszkodni kell tehát a numerus clausus első paragrafusának fenttartásához, de a „kormány-governamentális politikája” azt kívánja, hogy minden olyan momentumot kizárjunk, amely a nemzeti egyenséget megbéníthatja és a külföldön

az ellenzéknek is el kell ismerenie, hogy a forgalmiadót eltörlőni nem lehet.

Ezt mindenkinek be kell látnia. Egész Európában nem járnak el olyan méltányosan az adóbehajtás terén, mint nálunk. Az élelmiszerek forgalmi adóját leszállították. Elérett egy nagy jövedelemtől az állam és kérdezi, hogy a fogyasztókönység megkapta-e ennek ellenértékét, olcsóbb lett-e valami. Az adómérséklések esetén az összeg a fogyasztókönzéshez zsebében kell, hogy maradjon, nem pedig mások zsebébe kerüljön.

rágalmakra adhat alkalmat. A régi 3-ik szakasz a beiratás kritériumaként a népfajt, nemzetiséget veszi. A külföldön a trianoni béke 54. és 58. szakaszai miatt ez rosszhiszemű támadásokra vezetett.

Bródi Ernő: Tanszabadság és joggyenlenség kell.

Felkiáltások jobbról: És Galilei Kör! (Nagy zaj.)

Farkas Elemér: Ez a javaslat egy kategorizálást jelent. Az erkölcsi magaviselet, a tanulmányi eredmények, az ország agrárjellegének a kidomborítása és a kerületi megosztás azok az elvek, amelyeken a kategorizálás felépül. Tökéletlen kategorizálás annyiban, amennyiben tökéleteset emberi elme nem tud alkotni.

Pakocs József: És hol marad a sportszerűség?

Farkas József: A felekezeti ellentéteket ki kell küszöbölni, mert így talán segíthetünk a megszállott területen szenvedő magyar véreinken. Felkiáltások: Egyszerre de fontos lett a külföld.

Farkas Elemér: Egyik oldalon sokkalják, másikon keveslik a javaslatot.

Felkiáltások balról: Eltörlőni!

Farkas Elemér: Méltóztassanak a javaslatot a nemzet nagy jövője érdekében elfogadni.

A baloldal kórusban ordítja: Eltörlőni!

H. Kis P. negyvennyolcas frázisokkal tör a magyar ifjuság érdekei ellen

Az előadói ismertetés után elsőnek Debrecen város baloldali képviselője Hegymegi Kis Pál sietett megtámadni a numerus clausust és ezzel együtt a keresztyén magyar ifjuság létérdekeit. Azt követelte, hogy töröljék el az egész numerus clausust. Felszólalásának vezérmotívumát természetesen most is az idejüket mult, tartalom nélküli negyvennyolcas és függetlenségi frázisok adták s a kisajátított kossuthi eszme nevében támadta a magyarság faji érdekeit védelmező egyetlen törvényt. Talán maga is érezte, hogy a debreceni keresztyén szavazatok nem erre köteleznék s ezért benyújtott egy másik javaslatot is, amellyel egyrészt nyilvánvalóan magát akarta fedezni, másrészt teljesen reménytelenül az ifjuság barátjának óhajtott feltüntetni magát. Hegymegi

céltévesztett felszólalása másra nem volt jó, mint hogy azt a debreceni keresztyén magyar ifjak és a keresztyén magyar választók megjegyzzék maguknak későbbi időre.

Debrecen baloldali követe egészen elakerja törölni a numerus clausust

H. Kis P.: Elítélem a kormányt az eljárását, hogy ezt a kérdést ilyen formában hozta ide. A jó politika azt diktálja, hogy 48-as intézményeinket visszaállítsuk az alkotmány rendjébe. Tanszabadság nélkül nem élhet az ország. A magyar törvénytárban régebben is voltak már szomorú törvények. Ilyen az is, mellyel Kossuth Lajost megfosztották az állampolgárságától. Ohajtja, hogy a magyar törvényhozás egyszerűsítsen mindenkorra végezzen a numerus clausussal is.

Pakocs J.: Egyhangú utálatból törölni kell!

H. Kis P. ezután határozati javaslatot nyújt be, amelyben követeli a numerus clausus teljes eltörlését és azt kívánja, hogy az egyetemekre, főiskolákra korlátozások nélkül vegyenek fel mindenkit. A kormány által benyújtott javaslat nem jó. Lehet ugyan, hogy azzal meg lesznek elégedve a külföldi diplomaták.

Felkiáltások a baloldalon: De-hogy!

Bródi Ernő: Becsapják a külföldet is.

Hegymegi Kis Pál: Lehet, hogy a zsidóság is meg lesz elégedve a javaslattal.

Bródi (torkaszakadtából): De-hogy! (Nagy derűtség.)

Vargha Gábor: Ez legalább szívből jött. (Ujabb derűtség.)

Hegymegi Kis Pál: De az, hogy a magyar társadalom nem élégszik meg ezzel a javaslattal, az biztos.

Petrovác Gyula: Ugy van!

Hegymegi Kis Pál: A tanszabadság veszélyben forog ezzel a javaslattal. A tanszabadság és a többi alkotmányjogi szabadságok ennek a nemzetnek háromszáz éves eredményei. A 48-as intézmények nyíltan hangoztatják a felekezeti jogegyenlőséget. Ez a javaslat különböző előfeltételeket kíván az egyetemre beiratkozótól. Tiltakozom az ellen a

A neo-kossuthizmus szakállas vezére egyébként azzal kezdte beszédét, hogy kijelentette a numerus claususról, miszerint ez a törvény egy svábbogár volt a nemzet testén.

egészen elakerja törölni a numerus clausust

feltevés ellen, hogy magyar embertől mást, mint nemzethűséget elvárhatnak. A tanszabadság elvével összeütközik, hogy ennek a tarifának az elbírálását a rektorra bízzák.

Petrovác Gyula: Helyes! Ki kell mondani, ennyi zsidó ennyi keresztyén.

Rothenstein Mór: Ez legalább őszinte.

H. Kis P.: Szerencsétlen politikának tartom, hogy a felekezeti villongások felkeltésével újabb nemzetiségi kérdéseket kreálunk.

Ezután arról beszél, hogy a külföldi diplomaták nosztrifikálását megtagadni a mai helyzet alapján nem lehet.

Támadás a debreceni ifjuság ellen

Hegymegi Kis Pál: A debreceni Kollégium diákjai a város tüzbiztonságára örködtek és most ebben a városban az ifjuságot használják fel egyesek arra, hogy a gyűlöletet elhínték a város társadalmában.

Azoknak a szempontoknak, amelyekkel a gyűlölködést idézték elő, el kell tűnniök és arra az álláspontra helyezkednünk, hogy felekezetek és felekezetek között különbség nincsen.

Indítványt nyújt be olyan irányban, hogy a Ház 21 tagu parlamenti bizottságot küldjön ki a magyar ifjuság elhelyezkedési lehetőségének megvizsgálására és a bizottság munkájának alapján hívja fel a kormányt arra, hogy megoldás lehetőségeiről törvényjavaslatot terjesszen a Ház elé. A javaslatot nem fogadja el.

A nagy részvétlenséggel hallgatott beszéd után az ülés 2 órakor véget ért.

Gondos szülők a Kólosz Sogélyzó Egyület takarékperselyével lephetik meg gyermeküket.

Karácsonyi ajándék

Itt játszik előttem lelkem gyermeke s rám tekint: így forgatja az erdő madara kis szeméit, míg eltakarja lehajló karjával a lombos ág... Így repdesnek a mosolygó kék tón a kis kacskák.

Skarlátpiros szájában négy apró gyöngy ragyog: ilyet hoznak karácsony öröme az angyalok... Ilyen lehéren hull a hó, ha a zöld fű eloson, s ily lehéren lesz takaró a néma hantokon.

GULYÁS PÁL.

Mi a teozófia

A teozófia vallásbölcseleti írása Magyarországon is mindinkább divatosd válik. Ma már nincsen olyan zsur, ahol ne tetszelegné valaki „teozólistasággal”. Mi a teozófia, — lőként keresztyén szempontból, arra akarunk felele-

tet adni a kérdés egyik legalapabb ismerője, L. Grohberg idevonatkozó cikke alapján.

II.

A teozófista tanok középpontjában három nagy törvény áll: a fejlődési törvény, a reinkarnáció törvénye és a Karma-törvény. Az evolúció a teozófia tanítása szerint örök. Nincs befejezése az idők teljességében, hanem csak folytonos előhaladás a fejlődésben. Abban a kérdésben: elősegíti, vagy akadályozza-e cselekedetem ezt a fejlődést? — kulminál a teozófia egész morálja. A reinkarnáció (ujjászületés, ujjátestesülés) a léleknek a test halála utáni ujjászületési tana; ha az ember még nem elég tökéletes ahhoz, hogy a magasabb világok birodalmába emelkedjék, „szomjazik” az ujjátestesülés után. Miatán több évet tölt az „asztrál-világban” és több évszázadot a „mentál-világban”, az ujjátestesülés vágyától hajtva újra visszatér a földre és itt fizikai testben ujjászületik. A karma-törvény az ok és okozat kauzalitásának erkölcsi törvénye. Gondolataink, szavaink és tetteink, — tanítja a teozófia, — a következő testi életre bizonyos hatást gyakorolnak, amelyek

Bethlen miniszterelnök, Debrecen képviselője február végén tartja meg beszámolóját

(A Hajdúföld tudósítójától.) Fővárosi híradások szerint gróf Bethlen István miniszterelnök február 20-ika és 25-ike közötti időben Debrecenben tartja meg beszámolóját. A miniszterelnököt a debreceni beszámolóra mintegy ötven kormánypárti képviselő kíséri el, úgy hogy a

debreceni beszámoló országos eseménynek ígérkzik.

A miniszterelnököt együtt Debrecenbe érkezik felesége Bethlen Margit grófnő, az ismert író, aki a Kálvinisták Templómegegyesületének felolvasó elésén fog szerepelni.

Debrecenben sikkasztott és Pest-erzsébeten elfogták egy szélhámost

(A Hajdúföld tudósítójától.) Vadkerti Rezső ügynök, a budapesti „Műt, Jelen és Jövő” kiadó kiadományainak gyűjtött előfizetéseket Debrecenben és a környékén. A kiadóállalat feljelentette Vadkertit, mert kétféle milliószázezer koronával nem tudott elszámolni. A feljelentés alapján megindult ellene az eljárás, de a vádlott ismeretlen helyre távozott és így nem lehetett megtartani a főtárgyalást.

levelét bocsátott ki ellene és ennek alapján köröztek az egész országban. A napokban

egy rendőr felismerte Pest-erzsébeten

és bekísérte az ottani kapitányságra.

A pest-erzsébeti rendőrség a debreceni törvényszék nyomozó levele alapján bekísérte Debrecenbe. A sikkasztó ügynök kihallgatását ma kezdi meg a vizsgálóbíró és aztán döntenek további sorsáról.

Ébner Lajos ny. huszárezredes temetése

Tegnap délelőtt temették el nagy részvét és teljes katonai pompával Ébner Lajos nyugalmazott huszárezredes, a volt 2. honvédszázezred volt kiváló tisztjét.

A temetési szertartás a rendészeti kórház ravatalozó termében kezdődött délelőtt fél 11 órakor. Sorra érkeztek meg a katonai előkelőségek. Ott voltak Gúna, Vágyi-Nagy, Jankovich, Klein tábornokok, Koszorus Schézer, Balla, Havas és Párkas ezredesek, a Nyukosz teljes számban. A díszkíséret parancsnoka vezérezredes volt, míg a vegyesdandárt lovag Wurmb-tüzérezredes képviselte. A gyászszertartást Mészáros János lelkes-százados végezte. A gyászszertartás végzetével a koporsót gyászkocsira tették s a temetési menet a katonazenekar hangjai mellett elindult. Legelől egy huszárszázad haladt, majd a katonai zenekar

ment, utána pedig a 11. gyalogezred egy zászlóalja. Aztán a gyászkocsi, melyet az özvegy s a gyászoló család tagjai követtek. És beláthatatlan sokasága a tényleges és nyugdíjas tiszteknek. A menetet egy géppuskaszázad zárta be. A Hősök Temetőjében a sírt Mészáros János tábori lelkes beszentelte. A gyászima után Fichtl János nyugalmazott altábornagy mondott a sírnál a 2-es huszárok nevében lélekbeimarkoló gyászbeszédet.

A Ker. Nemzeti Liga választmányi ülése

Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga debreceni Osztálya hétfőn, február 13-án délután 6 órai kezdettel választmányi ülést tart székházának dísztermében (József kir. herceg-u. 16.). Az összes választmányi tagok szíves megjelenését kéri az Elnökség

Hirdessen a Hajdúföldben!

esolat. Ha pedig ilyen kötelező parancsolat nincs, akkor a jó és rossz között sem lehet értékkülönbség. Mert az erény csupán követése, a bűn pedig áthágása annak a törvénynek, amelyet egy személyes Isten intéz az emberiséghez. Ha pedig elesik ez a különbségtétel, akkor megszűnik szükségképpen az erény jutalmazásának és a bűn megtorlásának elve is. Kötelező parancs, erény és bűn, jutalmazás és büntetés, mennyi és pokol tagjai annak a láncnak, amely a semmibe vész, mihelyt a személyes Isten, mint egy fix pontot kétségbe vonják. És tovább menve: ha nincs Istennek személyisége, úgy nincs istenkáromlás sem, — mert egy személytelen valamit megsérteni nem lehet.

Nincs tehát eredendő bűn sem és ez így van, akkor a Krisztus által való megváltás tana is fölösleges. És a megváltással együtt megszűnnek a szakramentumok, papság, stb., röviden az egész keresztyén egyház. Fölösleges tehát mindezek után vitatni, hogy a teozófia egyházellenes.

(Folytatjuk.)

Beznákfalvi BEZNÁK ALADÁR

1874—1928

Tiszántúli magyar társadalmát, de vele együtt az egész ország keresztényen közgazdasági életét pótolhatatlan veszteség érte. A nacionalista gondolat egyik tántoríthatatlan meggyőződésű vezére: beznákfalvi Beznák Aladár, a debreceni Hangya Szövetkezet igazgatója csütörtökön reggel Balatonfüreden szívizéhség következtében elhunyt. A halálhír futótűzként terjedt el a városban s a keresztény-magyar közönséget úgy lelke mélyéig megdöbbentette, mint azoknak a táborát, akik Beznák Aladárval szemben világnézeti alapon: állanak, de puritán egyéniségét, fáradhatatlan munkabírási akaraterejét, szinte páratlanul álló szaktudását és szakklasziárd meggyőződését a legnagyobb tisztelettel vették körül. Beznák Aladár egyike volt azoknak a nemes gondolkozású vezérférfiaknak, akik hitüket s tudásukat, lelki és testi energiájukat öntudatos, nagy elhatározással állították a nemzeti feltámadás szolgálatába. A debreceni Hangya Szövetkezet megteremtése és kifejlesztése elsősorban az ő közismert szervezőképességének, munkájának és üzleti érzékének köszönhető. Valósággal lelke volt minden tiszántúli keresztény-magyar gazdasági megmozdulásnak.

A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat, valamint a „Hajdúföld” politikai napilap egyik legtekélyesebb igazgatósági tagját s irányítóját gyászolja az elhunytban, aki önzetlen ügybuzgóságával felbecsülhetetlen értékű szolgálatokat tett a nacionalista sajtó megteremtésének és kiépítésének. Rengeteg elfoglaltsága mellett arra is időt talált, hogy megteremtse a Debreceni Bőripari és Bőrkereskedelmi Szövetkezetet, a KANSz temetkezési vállalatot és még számos nagyszabású vállalatát a Tiszántúli közgazdasági életének.

A megmérhetetlen gyász és fájdalom, mely elhunytá alkalmából mindannyiunknak szívét eltölti, a vergődő magyar sors utjának ismét egy új és kimondhatatlanul szomorú fázisát jelzi, melyen a résztvevők ezrei megdöbbent lélekkel záródkolnak Beznák Aladár koporsója felé.

Legyen emléke mindannyiunkban áldott és legyen az élete örökös példamutatás a további utra, hogy az általa kijelölt nyilegyenes ösvényen önelkülre, de az ő szellemében vihessük tovább a keresztény-nemzeti gondolat lobogóját.

Betegeskedése és halála

Beznák Aladár a legutóbbi időkig nagyszerű erővel bírta a rája súlyosodó munkát, amely nem egy, de két embernek is megörölte volna a fizikumát. Hosszu éveken keresztül kora reggeltől késő éjszakáig bámulatraméltó életenergiával és munkabírással látta el hivatalát. Ugy látszik, hogy a sok gond és dolgot az ő erős szervezetét is megtámadta s nemrégiben szívbajt kapott. Kezelőorvosa tanácsára három héttel ezelőtt Balatonfüredre ment gyógyulást keresni. Ekkor azonban már halálsejtései voltak és elutazása előtt felkereste egyik legmeghittebb barátját és lelkipásztorát, dr. Lindenberger János prépost-plébánost. Meggyőnt és megáldozott. Balatonfüredi tartózkodása alatt a szénsa-

vas kura láthatólag jót tett a legyengült szervezetnek.

A napokban szándékozott visszatérni Debrecenbe, azonban aggodó hitvestársa elébe utazott Budapestre. Eközben érkezett meg a megdöbbentő gyászhir: Beznák Aladár csütörtökön délelőtt Balatonfüreden szívizéhség következtében hirtelen elhunyt.

A temetést illetően, miután úgy az elhunyt felesége, mint fia, dr. Beznák Aladár egyetemi adjunktus, távol vannak Debrecenből, ezideig intézkedés nem történt.

Beznák Aladár életrajza

Beznákfalvi Beznák Aladár 1874-ben született Nagyváradon, előkelő ősnemes családból. Iskoláinak elvégzése után közgazdasági pályára lépett. Vezetője volt az Első Magyar Általános Biztosító Társulat szatmári fiókjának, majd a debreceni titkárság vezetését vette át. Huszonhétével ezelőtt nősült meg; példásan szép és bensőségteljes házasságának ezüstlakodalmát tavalyelőtt ünnepelte nejevel, Toperczer Ilonával. A világháborút vitézül végigharcolta s mint tartalékos százados szerelt le. Kivételes közgazdasági talentumával vezetésrepet játszott Debrecen életében, mint az Első Magyar Általános Biztosító Társulat debreceni fiókjának vezetője, az általa páratlan mértékben felvirágoztatott Hangya Szövetkezet igazgatója, a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat, a Gazdasági Takarékpénztár és még igen nagyszabású vállalat igazgatósági és vezetőségi tagja. De emberfölötti elfoglaltsága mellett mindig ott volt áldozatkészségben és munkában a debreceni keresztény-nacionalista társadalmi és politikai élet vezéreinek legelsői között.

Ügyvezető elnöke volt a Ker. Községi Pártnak, választmányi tagja az Egyesült Ker. Nemzeti Ligának, a Jogász és Tisztviselő Körnek, a Katholikus Otthonnak és még számtalan társadalmi alakulatnak. Közéleti tevékenységét hazájához, fájához és egyházához ragaszkodó törhetetlen hűség, magánéletét a puritán becsületesség, páratlan munkabírási jellemezte.

Halálát özvegye, szül. Toperczer Ilona, fia, dr. Beznák Aladár orvos, egyetemi adjunktus, kiterjedt előkelő rokonság, barátok széles köre s a tisztelők ezrei gyászolják.

Elhunytáról a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat és a Hajdúföld a következő gyászjelentést adta ki:

A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat R.-T. igazgatósága, felügyelőbizottsága és személyzete, valamint a Hajdúföld szerkesztősége és kiadóhivatala mély megrendüléssel és őszinte gyászal tudatja, hogy **beznákfalvi BEZNÁK ALADÁR** ur, volt cs. és kir. tartalékos százados, a debreceni Hangya Szövetkezet igazgatója, stb., a debreceni keresztény-nacionalista társadalmi mozgalmak vezéralakja, vállalatunk igazgatósági tagja 1928 február hó 9-én életének 54-ik évében Balatonfüreden elhunyt. Szóval, tettel, nemes lelkének teljes erejével ott állott mindig legjobbjaink legelső sorában. Tevékeny életében egy pillanatra sem szünetelt eredményesen munkálkodni szent nemzeti ideáljainkért. Debrecen, 1928 február 9. Emlékét soha el nem múló hálával és kegyelettel őrizzük meg!

Olvassa a Hajdúföldet!

Mire jó, ha valakinek nem 1000, hanem csak 999 hold földje van

A város egyezkedik a Hartstein birtokon felállítandó tanyai iskola ügyében

(A Hajdúföld tudósítójától.) Igen érdekes és jellemző ügygel foglalkozott csütörtökön délelőtt a debreceni városi tanács. A bonyodalmas história ott kezdődött, hogy 1921-ben az 1921. XXX. t.-c. alapján kötelezték a Hartstein-örökösöket, hogy a nagyhegyesi tanyájukon a saját költségükön állítsanak fel tanyai elemi iskolát. Ezt a határozatot Hartsteinék megfélembítették és a kultuszminiszter úgy döntött, hogy egyelőre nem vette tárgyalás alá a kérdést, hanem az időközben meghozott új 1926-os tanyai elemi iskolai törvény alapján felhívta Debrecen város közigazgatási bizottságát, hogy alakítson iskolaszervező küldöttséget, melynek feladata lesz megállapítani, hogy a Hartstein-birtokon kinek kell iskolát létesíteni.

Ez a bizottság ki is szállott a helyszínre. Időközben azonban a Hartstein-örökösök a 2000 holdas nagybirtokot felosztották maguk között és pedig olyképen, hogy egy csodálatos véletlen folytán

Hartstein Istvánnak pontosan 999 hold föld jutott.

A többi 1001 holdat három részre osztva Hartstein Gyula, Weinbergerék és Schreiberék kapták. Ezerholdas nagybirtok tehát már nem volt sehol sem, mert egészen véletlenül csak 999 hold volt a legnagyobb birtoktest. Erre azután a kiküldött bizottság megállapította, hogy ezen a helyen állami elemi iskolát kell felállítani és

u várost kell kötelezni arra, hogy két hold földet adjon az iskola részére.

A közigazgatási bizottság ez ügyben át is irt a városi tanácshoz, mely most foglalkozott ezzel az ügygel. A tanács kimondotta, hogy 1921-ben a Hartstein-örökösöket kötelezték az iskola felállítására, így ezt a határozatot megváltoztatni nem lehet. Az 1926-os törvény is azt mondja, hogy „népiskola állítása hivatalból mindenütt elrendelhető, ahol négy kilométer körzetben nincs iskola és legalább 20 család vagy harminc tanköteles él egy birtoktesten.” A Hartstein-örökösök tanyáján 50 család él, tehát közel háromszor annyi, mint amennyi egy iskola felállításához szükséges. A törvény különben sem tesz különbséget nagy- és kisbirtok között. Szóval itt

mellékes, hogy 999 holdas közbirtokról, vagy ezerholdas nagybirtokról van szó.

Épp ezért a városi tanács kimondta, hogy az ellen nincs kifogása, ha a Hartstein-birtokon állami iskola épül, azonban az ellen tiltakozik, hogy a tanyai iskoláknál szokásos dologi kiadásokat a városra hárítsák. A környéken ugyanis mindenütt van iskola, egyedül csak a Hartstein-birtok lakosságának van szüksége iskolára.

Heti befizetéses könyveoskák heti 50 fillértől a Főszerkesztő Segítő Egyletnél válthatók!

A városi tanács azonban nem akar merev jogi álláspontra helyezkedni és ezért méltányossági alapon

nem mint kötelezettséget, hanem mint önkéntes megajánlást elvállalja, hogy résztvesz az iskola fenntartásának terheiben

és pedig olyan mértékben, mint amilyen arányban a Hartstein-birtokon kívül lakó gyermekek járnak az iskolában.

Misztly főügyész javaslatára úgy módosították ezt a határozatot, hogy tárgyalásokat kezdenek a Hartstein-örökösökkel, olyan alapon, hogy *építsék fel az iskolát, melynek részére Hartstein István telket ad, a város pedig elvállalja a dologi kiadásokat.*

Ebből látható, hogy mennyivel jobb annak, akinek nem ezer, hanem csak 999 hold földje van.

Megfagyott a mezőn ujszülött gyermeke

(A Hajdúföld tudósítójától.) A balmazújvárosi csendőrség telefonon jelentette a debreceni kir. ügyésznek, hogy K. I. 17 éves leány a mezőn megszült törvénytelen gyermekét kinthagyta és az ott megfagyott. A csendőrség ketartóztatta a bestiális anyát, akinek további sorsáról a vizsgálóbíró fog intézkedni, aki dr. Horváth Arthur orvostani szakértővel ki is utazott Balmazújvárosra a boncolás megejtésére.

Rendbehozzák és kivilágítják a Kistemplom óráit

(A Hajdúföld tudósítójától.) Borbély Lajos órásmester, a toronyórák kezelője jelentést tett a városi tanácsnak, hogy a Kistemplom órája javításra szorul, mert a szerkezet elavult és az óra pontatlanul jár. A műszaki ügyosztály a javítási munka elvégzésére három debreceni órásmestertől ajánlatot kért. A legelőnyösebb ajánlatot Borbély Lajos adta be, aki 1380 pengőért hajlandó az óra szerkezetét rendbehozni. Ezenkívül még körülbelül 350 pengőbe kerül mind a négy órászámlap kivilágítása és átfestése. A tanács az ajánlatot elfogadta s a munkát akkor kezdi meg, amikor a Kistemplom általános renoválása kapcsán körülállványozzák a tornyot.

— Feltöltésre alkalmas föld (szalak stb.) ingyen kapható a József kir. herceg uca 16 számú házban.

A költészet Edisonja

Jules Verne születésének századik évfordulójára

Mikor Jules Verne fantasztikus regényei megjelentek, a közönség csak úgy falta a kalandos történeteket, mert annyira fantasztikusak és valószínűtlenné voltak. A technikusok mosolyogtak ezen a ragyogó fantázián, amely olyan lehetetlen dolgokról álmodott és senki se gondolt arra, hogy valamikor ezek az álmok valóra válnak.

És ma mégis léghajókon és repülőgépeken szállnak országok és tengerek fölött, tengeraltatók szelnek az óceán mélységét éppen úgy, ahogy félszázaddal ezelőtt Jules Verne jósolta. Jules Verne fantasztikus álmai ma banális valóságok. Csak kettő nem teljesült még: Utazás a föld központja felé és Utazás a holdba. Az utóbbi problémával azonban már mind inkább kezdenek foglalkozni komoly emberek. Nem szabad rajta mosolyogni. A szótárból ki kell törölni ezt a két szót: „soha” és „lehetetlen”, legalább a technika szótárból.

A technika költőjének, a ragyogó fantáziájú Vernének az élete csodálatos módon egyszerű és érdektelen. Jules Verne a francia nyárs-polgár egyhangú életét élte. Egyetlen élménye egy rövid ideig tartó cirkálás volt egy jachton és a büszke „óceán-utazó” csakhamar visszaesett a filiszterségébe.

Ez a rövid epizód is minden kaland nélkül folyt le, legalább semmi följegyzés se maradt róla.

De ezt a jámbor filisztert különös tehetséggel áldotta meg az Isten. Akármint olvasott, vagy hallott, azt azonnal képekben látta maga előtt. Mintha saját szemével látta volna, úgy tudta lerajzolni Afrika tropusait, a sarkvidék jégsivatagjait, India csodáit, vagy Amerika saját-ságos életét. De ennél is sokkal többet lát: technikai eredményeket, amelyek csak évtizedek múlva valósulnak meg.

Jules Verne csak költő volt, vagy pedig elsőrangú feltaláló is? Feltétlenül szükséges-e a terv keresztülvitele is. A feltaláláshoz is képzelet kell. A fantázia ad a gondolatoknak szárnyat. Fantázia nélkül Edisonsnak se lettek volna mesés sikerei. Vernénél a technikai gondolatokból költészet lett, Edisonsnál valóság. Vernét a költészet Edisonszának, Edisons a tettek Jules Vernéjének lehetne mondani. Ki tudja, hány feltaláló köszönheti nagyszerű találmányának a gondolatát Jules Vernének.

A technika költőjének az élettrajzát kevés szóval lehet elmondani. 1828 február 28-án született Nantesban. Jogot tanult Párisban. Előbb drámaíró akart lenni, irt is néhány szindarabot. 1863-ban jelent meg első fantasztikus regénye: Őt hét léghajón. Az óriási siker folytán ehhez hasonló regényeket irt és így teremtette meg egy új irodalmi műfajt, a természettudományi regényt. Megvolt az az elégtétele és öröme, hogy még életében egész sorozata valósult meg azoknak a találmányoknak, amelyekről álmodott. 1905 március 24-én halt meg Amiensben.

— **Rádiósok figyelmébe!** Magyar Rádió Ujság az összes európai adóállomások részletes programjával, továbbá bel- és külföldi rádió szakkönyvek és folyóiratok kaphatók Csáthy egyetemi könyvkereskedésben. Piac u. 8. Telefon 2—96

Junius 9--11-én lesznek a debreceni országos lovasnapok

(A Hajduböszörményi tudósítójától.) Hirt adtunk már róla, hogy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara junius legelőjén nagyszabású országos lovasnapokat rendez Debrecenben. A kamara most értesítette a városi tanácsot, hogy a lovasnapok végleges dátumát **junius 9--11-én állapította meg**, mert junius 5-én lesz a nemzetközi autóverseny, amely zavarná a lovasnapok programját. Közölte a kamara azt is, hogy a lovasnapokra való jelentkezést február 20-ig meghosszabbította.

Tuóvalévő, hogy a hortobágyi lovasnapokra Rudnyánszky Ferenc ny. százados vezetése alatt **junius**

9-én 11 órakor Debrecenbe érkezik a ceglédi kiscsárdák híres lovascsapata, amely a múlt években tett szép lovastura utjaival szerzett magának hírnevet. A ceglédi lovasok vezetője támogatást kért Debrecen polgármesterétől s kérte, hogy az elszállásolást akként oldják meg, hogy a debreceni jómódu gazdák lássák vendégül a lovasokat.

A városi tanács kimondta, hogy örömmel és szívesen fogadja a ceglédi lovasokat és a kamarával érintkezésbe lép, hogy az elszállásolás és vendéglátás kérdése kielégítően megoldassék.

A finnek Magyarországról

Széljegyzetek az „Emsi Suomi” néhány számához
A debreceni bajtársak fényképe a finn lapokban

(A Hajduböszörményi tudósítójától.) Már tavaly szinte szállóigévé lett a nagy finn tudós és államférfi, jelenlegi finn követünk, Setälä néhány Budapesti elhangzott szava: *Nemesak nyelvében él a nemzet, hanem közgazdaságban is.* Ennek a gondolatnak mintegy kibővítése a mostani finn-magyar érintkezés célja: legyünk összetartó testvérek ne csak nyelvi, hanem közgazdasági téren is. Ez a cél hozta hazánkba ősszel Suomi gazdasági életének néhány vezető emberét, hogy keressék azokat a pontokat, amelyekkel

ölvessék velünk a kereskedelmi érintkezést

és így segítsenek szomorú mérlegünk kiegyensúlyozásában.

Az a szeretet és lelkesedés, melyet nálunk akkor kaptak, úgy látszik, megannyi öl hasábfá volt a testvériség és bajtársiasság tüze, ez az északi lélek pedig olyan, mint Suomi terebélyes, magas kemencéi: hozzásimulhatnak, amikor legjobban fűlik, sem éget meg, de áldón sugározza jó melegét még akkor is mindig, mikor parázsa elhamvadt. November óta

ninesen ugyanis hét, amelyen ne érkeznék linn újság egy-egy megpipált magyar vonatkozású cikkel, felvétellel.

A hivatalos közegeken túl kevesen olvassuk őket, pedig sokan-sokan voltunk, akik mindnyájan vendégünknek tekintettük, testvérünknek örültünk nekik. Ezeknek a névtelen sokaknak szeretném újjongóan odatergetni az Uusi Suomi, a legnagyobb finn napilap, óriási lepedőt, melyekből épen 12 drb. fekszik körülöttem az asztalon. Az első nov. 1-én kelt, az utolsó dec. 31-én.

A képek ezekben a lapokban és a nov. 13-iki külön magyar képesleírásban jellemzők arra, mi kaptak őket meg nálunk. Csoportképek és arcképek mellett a fogadtatás néhány tipikus jelenete: badacsonyi szőlősgazdák ünneplős gyermekhada.

debreceni egyetemi diákok sorlala,

tehetséges, dus Alföldünk kincsei: magyar tanyák, magyar gulya, magyar nyáj; a bábómai négyesfogat, a ménese, megrakott szalmásszekér, balatoni cágánybanda, mosolyos, honibabos-ruhás nagykőrösi lányok, de ott van köztük a Dunántúli Mezőgazdasági Kamara trianoni emléklapja is, a 63 vármegye egy-egy porszemével a pecsétjében!

Valamikor karácsony körül kéthasábos cikk élén Arany János jószágos

arca. Kiváló Petőfi fordítójuk, Hamineu Otto most drága Arany Jánosunk legdrágább Toldiját ajánlódokta nemzetének. Pár nappal rá Móríc Zsigmond bozontos arca gondolkodik maga elé a finn újság lapján; akkor már a karácsonyi könyvpiac minden hirdetése és jegyzéke hozta Liipula Urjő (Budapesti élő finn szobrász) „Légy jó mindhalálig” fordítását. (Mindkét ismertetés dr. Woeres Gyula helsinki egyet. lektor tollából való.)

Mikor finn vendégeink okt. 31-én fáradtan hazatértek, nagy közönség várta őket a helsinki hajóállomáson: vajjon mi hirt hoznak a távoli atyafiságlátogatásból? Kedvesek voltak? Milyen országuk? Hogy viselik megcsönkítésük szomorú sorsát? Látak-e, tanultak-e valami újat tőlük?... és ezer más érdeklődő kérdésre ezerféle vite szét másnap az U. S. az első hírességet. A társaságot vezető egy rektor, Tuleuheimo mesél a fogadtatásról, a kormány, a kamarák, városok és intézmények szíves előzenyességéről, arról

az általános meleg szeretetről, amelyet itt tapasztaltak.

Elkomorodva beszél, hogy nyomja rá Trianon mindenre fekete bélyegét, de beszél a kulturális fejlődésről is, amelyet itt láttak, a lehetőségekről, melyek egymás művelődésének kölcsönös kiegészítésére itt szöbakerültek.

Kiküldött szakemberek mezőgazdasági életünkről nyilatkoznak, annak mostani nehézségeiről, mezőgazdasági, tudományos intézményeinkről (muzeumok, állatorvosi főiskola!), a kereskedelmi érintkezés lehetőségeiről és annak egyes ágairól. Eddig Hamburgban vették azt a magyar árut, melyet kedvezőbbben szerezhetnének meg közvetlenül tőlünk, főképp ha a két állam egymás pénzét hivatalosan jegyeznék is. Külön foglalkoznak a liszt-import és papír-export kérdésével. A finn papír mostani eseh, német és olasz papírunknál jóval olcsóbb és szállítása sem jelent semmi nehézséget. Végül hazánk beszerzési és fogyasztási szövetezeteiről, azok történetéről és szervezeteiről számolnak be. T. M.

(Folytatjuk.)

— **Lapunk Budapestban állandóan olvasható a Park szálloda hívfőházában VIII. Baross-tér 10.**

— **GÉPIRÁSI MUNÉKAT,** nagyobb dolgozatok, könyvek, jegyzetek stb. gépen való leírását igen olcsó árban vállalom. Cim a kiadóban.

BÁLOZÓ DEBRECEN

AZ „ÁRPÁD” B. E. DISZTÁBOROZÁSA

A Tisza István tudományegyetem bölcseiszékeinek és teológusainak „Árpád” bajtársi egyesülete február 12-én, vasárnap este 8 órai kezdettel rendezi hagyományos disztáborozását, az Arany Bika üvegtermében. A műsor számai a következők: 1. Nemzeti Hírszeker, előadja a „Bethlen” törzs énekkara. 2. Vezéri megnyitót mond ifj. Tankó Béla. 3. Énekel Nagy Lajos levente bajtárs. 4. Szaval Pap Kató daru bajtárs. 5. Népdalokat énekel Szabó Géza levente bajtárs. 6. Vig szavalt Bruckner Lajos daru bajtárs. 7. „Diákszerelmem”, rövid jelenet, szereplői: Pongor Katalin, Antalfy Klára daru bajtársnők és Kiss László levente bajtárs.

A műsört reggelig tartó tánc követi. A vezérség ezuton is pontos megjelenést kér.

Azok, akiknek a meghívót a posta nem kézbesítette ki és akik még meghívóra igényt tartanak, szíveskedjenek ezt naponként d. u. 3—7 óra között a 15—63. sz. telefonon (francia szeminárium) Magyar Zoltán udvarnagynak bejelenteni.

A DEBRECENI NYOMDÁSOK

BÁLJA

Vasárnap, február 12-én lesz a Munkás Otthon disztermében a debreceni nyomdászok nagyszabású jelmezes bálja, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

A mai naptól kezdve a legszebb jelmezes nő jutalomdíja, egy estélyi ruha, a Laborfalvy Márkos Lujza divatszalon adománya és a farsangi királynő koronája, Turin divatkalapszalon adománya (a városi bérház) Mandel Lipót cipőüzlet kirakatában van kiállítva.

A KERESKEDŐK JUBILÁRIS BÁLJA

Szombaton este 9 órai kezdettel lesz a jóhírnevű kereskedő-bál az Arany Bika szálló disztermében. A város és a vidék több előkelőségei és a társadalmi élet nagyjai is részt vesznek a bálban. A rendezőség szeretettel várja vendégeit.

LEVENTE BÁL HAJDUBÖSZÖRMÉNYBEN

A hajduböszörményi Levente-egyesület intőző-bizottsága dr. Somossy Béla polgármesterrel élén, február 12-én este 8 órai kezdettel nagy műsoros-estéllyel egybekötött Leventebált rendez, mely a megjelenő előkelőségek révén rendkívül fényesnek ígérkezik. Dr. Lévy József főorvos, levente-elnök Pesten személyesen hívta meg vitéz povai Mátyás Sándor ny. tábornokot, a Levente-ügyosztály legfőbb parancsnokát, ki megígérte jelenlétét s vasárnap délután fél 4-kor érkezik Paur ny. tábornok, kerületi, Vámos ny. ezredes, vármegyei testnevelő parancsnokok kíséretében, kikkel együtt jön Bodroghy ny. alezredes, a hajduböszörményi testnevelési bizottság vezetője. Nánásról Nagy Imre városi főjegyző, a Lev. egy. elnöke. Az állomáson a helyi előkelőségek s egy század lovas bandérium, 3 század diszgyalogos fogadják az előkelőségeket; itt diszszemlét tart vitéz povai Mátyás Sándor ny. tábornok s ezután bandérium-kísérettel, Levente-zenekarral vonul be a városba. Este pedig az egész Leventetiszttikkal, a védnökökkel együtt résztvesz a Levente műsoros táncmulatságon.

Szerozunk takarékbetétkönyvet a Kölosönös Segélysz Egyesülettel.

Állás nélkül van Magyar Imre, a régi Debrecen cigányprimása

Fekete koporsóban a hegedűje — vele a magyar nótá
Aki nem hajlandó shimmit muzsikálni

(A Hajdúföld tudósítójától.) A mult csaknem mindig kellemes visszaemlékezésbe ringatja az embereket és az emlékezés fátylán keresztül aranyzákkal szövi át az idő végtelenjébe zuhant éveket. A multba visszatekintés meghozza a megnyugvást és e szomorú sívár jelen között a gondolat aranyhidját alkotja és a messzenéző szem könnyesen, fájón bámul át arra a tulsó partra — lélekvesztő bánatos éjszakán.

A város egy sötét nagy almának látszott, melybe utakat vágtak a kukacok és a ködös barna sötétség lomposan feküdt a házak között, mikor az egyik kávéházi asztalnál megláttam árván magába gubbasztani a hajdan leghíresebb cigányprimást, öreg Magyar Imrét. Mellette ócska, fekete tokban pihent a hegedűje, mint egy önszántából fekete koporsóba temetkezett: az akácvirágos magyar nóták számkivetésre ítélt gyönyörű hangszere. Gondbasúlyedtt arccal néz rám a cigányok fejedelme és elkezd beszélni szépen, öregesen a multról, a régi nagy urakról és a sok titkos szerenadról.

EMLEKEZÉS SZÁRNYÁN VISSZA A MULTBA

— Ne jegyezzen semmit szerkesztő ur, ugysem érdeklí ez a közönséget. Aztán meg irtak rólam ugysieget. Mindenki ismer, mert hát itt születtem, itt nőttem fel és itt muzsikáltam. Hangja megcsuklik és multba révült lelke messze kalandoz, bűn lenne kérdéssel ostromolni. Patakszik ugysie ajkáról a szó, elringat ez a szép csodálat... már a 80-as éveknél tartunk. Látom a hajnalba támadt éjszakát, a huszártisztek megcsodált, irigyelt mulatozásait, amelynek szemtanúja, örök őrizője maradt az öreg Magyar. A vigtségben töltött önkéntes évek, az egyetemek legendás-hírű diákjai ott busultak, örültek, sirtak a bánatos Dankó-nóták mellett, ahogy végigszalad a vékony cérnahurokon a primás fürgé kezé. A hegedűn keresztül belontá, bemuzsikálta magát ez a kedélyes-lelkű öreg a szivekbe és bár hívták fel Pestre a mágnás-kaszinóba, mégis megmaradt állandóan itt a Nagyerdő, a régi debreceni romantikák napfényében — legszerencsésebb, leghűbebb reprezentánsának: a magyar Afföld országos híri cigányprimásának.

Zenekulturája is van az öreg Magyarinak. Huzly prépost tanította a zenedében.

TISZA KÁLMÁN NÓTÁJA

— A vonóhuzást és a hegedűtartást tanultam ott meg. Aztán jött az élet — mondja az öreg — az neveli ki a cigányt. Születni kell erre! Valóság-gal veszekedtek értem. Még párba-voztak is a huszártisztek, mert össze-voztak rajtam. Rég volt! Rég! Hej, sokszor virradt meg az én muzsikálásomnál gróf Tisza István debreceni önkéntes korában.

Aztán az éjjeli zenék... Adott bizony jó egyárszor szerenádót. Nem is felejtkezett el rólam soha. Akármilyen történt a Tisza-családnál, mindig én muzsikáltam. Ismerem az egész rokonságot. Sajóközán báró Radvánszkyéknál, a sógornál így szólítottam az öreg Tisza Kálmán: Kedves öcsém, tudja, hogy a Tisza-családnak és nekem is mi a nótám:

„Cserebogár, sárga cserebogár.”

Aztán: „Este későn ne járj hozzám!” Tánc alá meg mindig ezt huzza öcsém: „Vékony deszkakerítés!”

— Jött is a levél utánam sokszor. Geszten évente öt-hatszor muzsikáltam a bandával. Nagyváradon, Szatmár-Németiben, Egerben, Kassán az én csárdásomra nyitlak meg a bállok. Löversenybál sem volt nálam nélkül. Horthy öfömméltóságát még főhadnagy korából ismerem. Ez a nótája: Nem akar az ökörcsorda legelni...

A LEGSZEBBEN MULATÓ UR: GRÓF TISZA ISTVÁN

— Nem tudott azért senki olyan szépen mulatni, mint gróf Tisza István. Dudolgatott csendesen, szépen és a kezével ütögette a taktust. Tőle lehetett tanulni a cigánynak.

Akkor szerettek. Kaszinó- és megyebált, főispáni beiktatást el sem lehetett képzelni nálam nélkül.

Kitüntetés is ért elég. Pesten 1904-ben az országos cigányversenyen első lettem a bandával, pedig 80 banda is volt ott! Aranyérem, oklevél, babérkoszorúk vannak szép számmal.

A fürdők versengtek értem nyaranta. Siófokon egymásután 12 szezonban muzsikáltam...

INTIMITÁSOK GRÓF TISZA ISTVÁN ÉLETÉBŐL

Szép volt az utolsó találkozásom gróf Tisza Istvánnal Geszten. Vaksötét éjszaka volt, mikor a fia, István kivitt éjjeli zenét adni az édes anyjának. Egymást se láttuk az ablak alatt, mikor rákezdtem az első nótára:

Magasan repül a daru...

Megismerte a nótámat. Kinyitott az ajtó és behívott az előszobába Tisza István és így szólott hozzám:

— Kedves Imre komám, most már ti ne hegedüljétek addig, míg az Istentiszteletnek vége nem lesz, hanem menjétek be a szobába. Kisvártatva ő maga személyesen hozott inni- és ennivalót. Ez megtörtént, becsületszavamra mondom! — erősítette a jó öreg, akinek az arcán meglátszik, hogy ez az élete legkedvesebb emléke.

HATSZÁZ KORONA EGY KIRÁNDULÁSÉRT

Egy-egy ilyen kiruccanásért 600 koronát kaptunk; engem megbecsült, nagyon szeretett. Nem engedte, hogy a mágnás kaszinóban muzsikáljak. Ezért nem kerültem hát én fel Pestre. Nem akarta a kegyelmes ur!

— Mit beszéljek még?

— Talán mondana valamit a mai étellel kapcsolatosan magáról.

MEGFORDULT A VILÁG... ÉS AZ EMBEREK

— Szégyen-nyalázat, — tör fel az indulat a jó öregből, — hogy én a városomban nem kapok állást. Pedig mindent tudok én muzsikálni. Megfogadtam: a simiket nem muzsikálom és nem is fogom! Nem leszék én pojáca! Megfordult a világ és vele együtt az emberek is megfordultak! Az én drága régi embereim, akik csak engem szerettek, megöregedtek már, vagy meghaltak. A fiatalok meg unják a magyar nótát. Még a cigány is! Nem is lehet rendelkezni velük. Ha szól nekik az ember, mindjárt otthagyják. Ezelőtt... ha pofonítottam, vagy a vonót eltörtem a képen, nem volt semmi baj. Pedig jó

cigányok voltak azok, nem olyan mostani vacakok!

Olyan világ van most, hogy az idegeneket kedvelik. Idegen játszik a Bikában... A Belvárosiban jazzband, a Gambriusban oroszok...

— Le vannak szerződötve — azt mondják. Talán márciusban én is hegedülhetek... Biztattak.

Miből él most? — kérdezem tovább.

— Nem tudom én magam se — legyint szomorúan a kezével. — Maradt egy pár pengőm a házam után. Most már az sincs!

Most jön a riportom legnehezebb része. Az öreg Magyar Imre régi cigánydinasztiából származik. Két fia most is híres cigányprimás, akik Pesten a Hungáriában muzsikálnak. Az öreg Magyar ösztönös művész, aki tud és érez, akinek a művészetét boldogult Ferenc József királyunk

érdemkereszttel, a Kormányzó legfelsőbb elismeréssel fémjelezte, — mégis itt áll kenyér nélkül tíz tagú bandájával és a nyeszlett idegen bevándorlók leeszik a dusan megrakott asztal gyümölcseit és Magyar Imrének még morzsák sem jutnak. Pedig soha nagyobb alázattal nem játszana Debrecenben senki, mint a cserbenhagyott Magyar Imre, aki esodálatos jókedvet teremtett már annyiszor és valljuk be öszintén: valaha büszkesége volt ennek a városnak! Kitartott hűségesen, nem kéborolt, nem vándorolt soha semmerre!

Az öregség még nem tragédia: a Magyar hegedűjéből még kristálytisztán csengenek a bánatos, régi cigánynóták és hogy nem szerződötik?! Ezt a szégyenteljes hálátlanságot jóvá kell tennie a debreceni vendéglősöknek, de Debrecen egész magyarlelkű közönségének is.

Székely Molnár Imre.

A református tanítók memorandumot adtak be a májusban megnyiló zsinathoz

Az Országos Református Tanító Egyesület küldöttsége
Baltazár püspöknél

(A Hajdúföld tudósítójától.) Csütörtökön reggel 10 órakor dr. Baltazár Dezső református püspöknél, mint a zsinat elnökénél megjelent az Országos Református Tanító Egyesület 20 tagú küldöttsége, amely a püspöknek átadta a református tanítóság hatalmas memorandumát. Ez a memorandum, amelyet a májusban megnyiló zsinat elé terjesztettek, a tanítóság jogi, erkölcsi és anyagi természetű kívánságait tartalmazza.

A küldöttséget Dobó Sándor hajduböszörményi igazgató-tanító, az ORLE elnöke vezette. Nagyhatású beszédében meleg szavakkal üdvözölte Baltazár püspököt, mint a zsinat elnökét. Rámutatott arra, hogy a tanítóság az 1881-ben tartott első zsinat alkalmával szólalt meg először, de eredmény nélkül. Az 1891-iki zsinaton már értek el némi eredményt. Az 1905-ben tartott zsinaton Baltazár Dezső böszörményi esperes indítványára vették be a tanítóságot az egyházi alkotmány sáncába. A tanítóság képviselőt nyert az egyházközösségben, egyházmegyében, kerületen és zsinaton is. A tanítóságot azzal vádolták akkor, hogy ellenszenvvel viseltetik az egyház iránt, de Baltazár esperes kimutatta, hogy ez nem ellenszenv, hanem keserűség, amire a tanítósággal való erkölcsi, jogi és anyagi bánásmód ad alkalmat. Azzal vádolták a tanítóságot, hogy nem elég intelligens s Baltazár püspök mutatott rá ezzel szemben arra, hogy a tanítóság neveli a legtöbb intelligens egyháztagot. Szeméremre vetették a tanítóknak, hogy az állami fizetés kiegészítés miatt függő helyzetben áll s Baltazár mutatott rá arra, hogy ez nem áll meg és hogy mennyivel függőbb helyzetben vannak akkor a kongruás papok.

Dobó Sándor ezután kérte, hogy a püspök a régi szeretettel támogassa memorandumukat, amely jogaik kiterjesztése, erkölcsi megbecsülésük és a tanítóság anyagi erejének növelése iránti törekvésükből folyik.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszédre Baltazár Dezső püspök válaszolt. Kijelentette, hogy nagy megtiszteltetésnek tekinti azt a bizalmat, amellyel a tanítóság hozzá fordult.

— Én a ti igazságtokat — mondotta — amikor még nem voltam a magyar közéletbe tényezőként beidegződve, igazságnak tartottam és azóta is igazságnak tartom. Most mint a zsinat elnökéhez szólottak hozzám, de már nem vagyok zsinati elnök, mert mandátumom december 31-én lejárt. Ez azonban mindegy, mert meggyőződésem, hogy épp oly erővel tudom szolgálni az igazságot keskenyebb szegélyű tögában is, ami azt mutatja, hogy az igazság szeretetének ereje nincs álláshoz kötve. Legyetek meggyőződve róla, hogy én akár mint elnök, akár mint zsinati tag azon leszek, hogy a ti igazságaitok, amelyek ebben a memorandumban lefektetve vannak, törvényerőre emelkedjenek.

A tanítók küldöttsége megnyugodva távozott Baltazár püspöktől. A Hajdúföld munkatársának egyébként alkalmát volt tájékoztatást szerezni a memorandum tartalmáról. A református tanítók a zsinathoz intézik memorandumukat és azt kívánják, hogy a tanítók a rei. egyház életében jelentősebb arányban legyenek képviselve. Hivatkoznak az általuk kifejtett nagyszabású és nemzeti szempontból megbecsülhetetlen egyháztársadalmi munkára, amely a belmisszió kivül kiterjed a leventeoktatásra, a hazafias egyesületek vezetésére. Rámutatnak arra, hogy a tanítók javarésze tisztí rangot szerzett a háboruban.

Kívánják, hogy a tanítóképviseletet a zsinatra ne a presbiteriumok, hanem maguk a tanítók válasszák meg és számbelileg is nagyobb képviselőt kapjanak. Különösen a biróságban akarnak nagyobb számú helyet elfoglalni.

Kéri továbbá, hogy azok a tanítók, akik kántori teendőket is végeznek, ezért külön javadalmazást kapjanak. Végül kéri, hogy a zsinat hozzon a tanítók egyesületi életére vonatkozólag egyetemes érvényű rendelkezéseket.

— Divatlanok tavaszi nvári ujdonságok már megérkeztek. Téli divatlapokat félárban kiúsítjuk. — Antalfy József könyvkereskedésében, Szent Anna- és Varga utca sarok.

HIREK

1928 február 10 (Péntek)

Prot.: Elvira Kath.: Szkolasztik

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Időjárás: Egyelőre még enyhe és változékony idő várható.

Városi múzeum 9-12-ig 2-4-ig.
Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-u. 18.) Arany Egyszaru (Kossuth-u. 8.) Murakózy Hunyady-u. 5.) Magyar Korona (Péterfia-u. 10.) Nádor (Szent Anna-u. 66.) Csokonai Mester-u. 43.) Arany János (Csapo-u. 77.)

— **Özv. Visky Károlyné temetése.** Debrecen város társadalmának nagy és őszinte részvétele mellett temették el szerdán délután özv. Visky Károlynét. — A temetési szertartás szerdán délután 3 órakor kezdődött a Kossuth-utcai ref. templomban, melynek hajóját csaknem teljesen megtöltötte az előkelő és bánatot mélyen átérző közönség. A debreceni kir. tábla, a törvénytörvény és a járásbírósg testületileg képviseltette magát. Ott volt továbbá dr. Magoss György polgármester s közéletünk csaknem minden előkelő és számtalán tagja. — A templomban Baja Mihály ref. lelkész mondott költői gondolatokban gazdag, gyönyörű imát, míg a Kollégiumi kántus klasszikus énekeket adott elő. A szertartás után a gyászmenet elindult a temetőbe, ahol a nyitott sírnál Baja Mihály ismét imádkozott, a kántus pedig énekelt.

— **Uj joggyakornokok.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Sztupjár Jenő jogtudor ügyvédjelölt debreceni, Sipos Zoltán jogtudor debreceni, Spisovszky Ernő jogtudor ügyvédjelölt debreceni, Görgey Árpád jogtudor ügyvédjelölt debreceni, Baka Jenő jog- és államtudor ügyvédjelölt tiszaujai, Gavallér László jogtudor ügyvédjelölt sáros-pataki lakost a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká kinevezte.

— **Az egész lelkészi kart bevonják a „Vasárnap” c. ref. egyházi lap szerkesztő bizottságába.** A Kálvinista Templomegyesület elnöki tanácsa csütörtökön délelőtt Baltazár Dezső ref. püspök és Nagy József főgondnok elnöklete alatt ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a „Vasárnap” című egyházi lap ügyének megbeszélése volt. Ismeretes ugyanis, hogy a debreceni református egyház most áll átszervezés alatt s az átszervezés után a hitéletnek igen nagyméretű fellendülése várható. Az egyház újjalakításának nagy munkájába bele akarják vonni a Vasárnapot is. Az értekezleten elhatározták, hogy a lap továbbra is megmarad Révész Imre főszerkesztő vezetése alatt, azonban a szerkesztő bizottságba bevonják az egész debreceni lelkészi kart.

— **A Kálvinisták Templomegyesületének vallásos délutánja.** Ma délután 6 órakor a Kollégium disztermében vallásos délután lesz, melyet a Kálvinisták Templomegyesülete rendez. Előadást tart dr. Révész Imre lelkész „Kálvin halála” címmel. Az előadás meghallgatása díjtalan. Minden érdeklődőt szívesen hív és vár a vezetőség.

— **Okvetlen ott legyen a nyomdászok álarcos bálján február 12-én, a Margit-fürdő disztermében.**

— **Debrecen Cimtára kapható minden könyvkereskedésben.**

A Déri gyűjteményen kívül rengeteg képet, ötvenezer tárgyat, 14.000 könyvet visznek át az új muzeumba

Két hónapig tart a költözködés

(A Hajdubölg tudósítójától.) A városi tanács csütörtöki ülésén ismét foglalkozott a Déri-muzeum berendezésének ügyével. A Déri-muzeum most már teljesen készen áll, csupán az utolsó simításokat végzik az épületben. Ilyenformán most már aktuális, hogy a ládába csomagolt Déri gyűjteményt, a városi képtár és muzeum anyagát átszállítsák az új épületbe.

A muzeumi bizottság erre tervet készített. E szerint a Déri gyűjteményt s a Thaly-szoba anyagát Csányai Károly igazgató felügyelete alatt 3 nap alatt 400 pengő költséggel lehet átszállítani az új muzeumba. A közművelődési könyvtár 14.000 kötetét és a képtár anyagát tanítóképezdészekkel akarja átköltöztetni Ecsedi István igazgató. Leghosszabb ideig a városi muzeum

anyagának áthurcolása tart. Itt ugyanis 50.000 tárgy van. Ezek becsomagolására egy csomó láda és több mint ezer skatulya, szivardoboz stb. szükséges. A csomagoláshoz két intelligens munkaerőt kell felfogadni.

A Déri gyűjtemény, a képtár, könyvtár és városi muzeum anyagának átköltöztetése külön-külön történik és összesen 56 napot vesz igénybe. Így a városi muzeum helyiségét csak két hónap múlva lehet átadni, hogy ott a szükséges átalakításokat megkezdhessék. A költözködés 1870 pengőbe kerül. Ezenkívül a berendezkedésnél szükség van még 17.500 pengőre. Az utóbbi tétel megadásáról később határoz a városi tanács. Az 1870 pengőt kiutalták és így február 20-ika után, mikor az átvétel megtörténik, megkezdődik a költözködés.

— **Rádió-műsor.** Február 10. Péntek. Budapest. D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazdaság. 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 4: A Verbőczy-reáligműzium rádiókiállítását üdvözi a Studio. — Utána: Onkel Hans mesél a gyermekeknek. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés és mozik műsora. 5: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye. 6.15: Egészségügyi előadás. Furka Sándor dr. kórházi főorvos, egészségügyi főtanácsos: „Az influenza”. 7: A m. kir. Operaház „Farsangi lakodalmom” előadása. 10.05: Pontos időjelzés, hírek. — Utána: A Dunapalota-nagyszállóból Bachmann Jazzband.

Külföld. Bécs (517.2 és 577) D. u. 4.15: Hangverseny. 8.30: Mandolin-hangverseny. 9.10: Vigjáték-előadás. Berlin (483.9) D. u. 4.30: Szórakoztató zene. 8: Haendel: Ezio. Operaelőadás. Utána operett-részletek. Boroszló (322.6) D. u. 4.30: Hangverseny. 8.20: Vigjáték-előadás. Majna-Frankfurt (428.6) D. u. 1: Gramofon-zene. 8.15: Hangverseny. Utána szórakoztató zene Kassalból. Prága (348.9) D. u. 4.30: Kamarazene. 8.10: Hangverseny. 9.10: Szórakoztató zene. 10.20: Táncczene. Róma (450) D. u. 5.30: Táncczene. 8.45: Ének-és zenekari hangverseny. London (361.4) D. u. 1: Dalok. 2: Hangverseny. 5.45: Dalhangverseny. 7: Hangverseny. 8.45: Duettek. 9: Szimfonikus hangverseny. 11.20: Tarka-est.

— **A fényüzési adót fizetők figyelmébe.** Az 1928. év hónapjaira a fényüzési forrás adó befizetésére a következő határnapok állapítottak meg: Minden hónap 9-én a fényüzési vállalatok, kávéházak, éttermek, orfeumok és kabarék, ugyszintén azok, kik általában fizetnek. Minden hónap 10-én az A, B, C, D, E és F. Minden hónap 11-én a G, H, I, J, K és L. Minden hónap 12-én az M, N, O, P, R és S. Minden hónap 13-án a T, U, V és Z betűvel kezdődő nevű azok a kereskedők, akik a fényüzési adót bárcatombók használata mellett bevállási iv alapján fizetik. Az elmaradtak minden hónap 14-én fizenek, azonban az elmaradásukat igazolni kötelesek. Akinek a fizetési napja vasárnap, vagy ünnepnapra esik, abban az esetben a reá következő hétköznap a fizetési napja. Aki 15-ike után fizet, még adópótlékot tartozik fizetni.

— **Fővárosba utazó olvasóinknak** páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrangú Park-szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad kiadóhivatalunkban díjmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szíves figyelmét.

— **Nem helyezték szabadlábra Pajor Sándort.** Legutóbbi számunkban hírt adtunk arról, hogy a sikasztással gyanúsított Pajor Sándor szabadlábrahelyezését elrendelte Gyöngyössi járásbíró. Mint legutóbb értesülünk, Pajor szabadlábra helyezése mégis elmarad, mert az ügyészségre újabb feljelentés érkezett ellene.

— **Egy moldvai városban fel-dulták a zsidó temetőt.** Husi moldvai városból jelentik, hogy ott szombaton éjszaka a drancieni negyedben levő zsidó temetőt ismeretlen tettesek profanizálták. Több sírkövet összeromboltak és ledöntöttek. A helyi hatóságok megindították a nyomozást és két fiatal embert őrizetbe vettek, akik alaposan gyanúsíthatók a rombolásokkal. A husi zsidó hitközség jelentést tett a belügyminiszternek, akitől kérték a temetőrombolók erélyes kinyomozását.

NYOMDASZOK ALARCOS BÁLJA

FEBRUÁR 12-ÉN

Vasárnap este 8 órai kezdettel a Munkás-Otthon disztermében ::

Belépti díj forgalmi és vigalmaladvál együtt 2 pengő :: ::

— **Hivataloknak, egyesületeknek, kereskedőknek, iparosoknak** nélkülözhetetlen „Debrecen Cimtára”.

EGYESÜLETI és TÁRSADALMI HIREK

A MANSz iparos szakosztályának kulturdélutánja. Vasárnap, 12-én folytatja a MANSz iparos szakosztálya Debrecen város történetének ismertetését. Az előadás délután 5 órakor kezdődik a MANSz Szechenyi-utcai otthonában. Ez alkalommal dr. Boldisár Kálmán, Debrecen város multjának kitűnő ismerője, akinek teljesen eredeti kutatásai és megállapításai is vannak ezen a téren, ismerteti a városnak a szatmári béke utáni történetét, kiemelve annak egyes olyan érdekes mozzanatait, mint I. Ferenc József császár látogatását a kollégiumi könyvtárban. Csokonai Vitéz Mihály debreceni diákéletét. Különösebben foglalkozik az előadó a szabadságharc idején történt eseményekkel, a magyar kormányok és az országgyűlésnek debreceni napjaival, a függetlenségi nyilatkozat történetével és a magyar főrendi háznak debreceni üléseivel. Az előadás után *Benyhe Imre* szavalja Szutai Jánosnak, egy korán elhunyt tehetséges debreceni diákpóétának *Vigkezdvi Mihály c. költeményét*. *Csosz László* énekel *Forrai István* kisérte mellett, *Gömöri István* hegedűszóval szerepel. Az előadás díjmentes, de önkéntes adományokat elfogad a MANSz szakosztálya a közönségtől.

A *Népszerű Főiskolai Nyelvtan-tolyamok elnöksége* értesíti az érdeklődőket, hogy a német, olasz, angol és francia nyelvtanfolyamok e héten megkezdődtek és kéri a német nyelvet tanulókat, hogy a német órák végleges megállapítása végett február 11-én, szombaton délután pontosan 5 órakor a jogi fakultás II. számú termében (Kollégium, I. em., Csokonai-szobor felé eső sarok) megjelenni szíveskedjenek.

— **Házasság.** Bozókya Anna és Mikecz Gábor február 11-én, szombaton fél 1 órakor a kemecsei református templomban házasságot kötnek.

— **Debrecen nem kifogásolja a böszörményi pusztai vásárt.** Hajduböszörmény városa Dedön pusztán minden július első csütörtökén pusztai állatvásárt akar tartani. A vásártartási jog véleményezése érdekében megkereste a szomszédos városokat, így Debrecen is, amelynek tanácsa csütörtökön foglalkozott a kérelemmel. Hosszu tanácskozás után az ügyet levették a napirendről, mert meg akarják vizsgálni, hogy a dedői vásár nem fogja-e károsan befolyásolni a hortobágyi hidivásár forgalmát. Előreláthatólag a tanács olyan határozatot hoz, hogy nem emel kifogást a dedői vásár megtartása ellen, de leszögezi, hogy meggyőződése szerint az új vásárjog csökkenteni fogja a hortobágyi vásár forgalmát.

— **A város 100 pengő adományozott Darányi szobrára.** A Magyar Gazdaszövetség széleskörű mozgalmat indított, hogy Budapesten szobrot állítsanak Darányi Ignácnak. Az adományok gyűjtése megkezdődött s a szövetség megkeresésére most Debrecen város tanácsa is százezer pengő adományozott a szobor-alapra.

— **Fogászat Debrecen, Szent Anna u. 6. sz.** A fog orvoslás körébe vágó műveleteket, mint fog és gyökérhúzás, fogtömés, koronákat, hidakat stb. törött vagy régt fogszorokot használhatóvá alakít. Mérsékelt árak részletfizetésre is. Vecsey Antal áll. vizsgált fogász.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:

Péntek este C) bérlet: **Mersz-e Mary?**

Szombat délután fél 4-kor: A **budapesti gyermekszínház vendégszínháza.**

Szombat este fél 8-kor bérletszűnet: **Mersz-e Mary?**

Vasárnap délelőtt fél 11-kor: A **budapesti gyermekszínház bucsuszínháza.**

Vasárnap délután fél 4-kor: mérsékelt árakkal: A **templom egere.** Csapó Mária felléptével.

Vasárnap este fél 8-kor bérletszűnetben: **Mersz-e Mary?**

A színházi iroda hírei:

Ma, pénteken C) bérletben, holnap, szombat este bérletszűnetben: **Mersz-e Mary?**

Vasárnap este bérletszűnetben: **Mersz-e Mary?** eddigi táblás háza megkíméltek ugyan a színházat a műsorgondoktól, mert a **Mersz-e Mary?** eddigi előadásaira elővételben kapkodták el az összes jegyeket, ami fokmérője a pazar revü nagyszerű előadása óriási sikerének, mégis a változatos műsor érdekében már lázasan készül a társulat a **Páros csillag** c. újdonságra, melyet Forgács Sándor művészi izléssel rendez. A női főszerepeket: Fedák Sári híres szerepét nálunk Halasi Mariska kreálja, akinek már régóta nem volt ilyen testhezállós parádés alakítása. Egy félszeg paraszt szerepében Fülöp Sándor lesz kiváló, de Forgács Sándor és az egész drámai együttes is kiveszi részét a nagyhatalmas darab sikeréből. **Páros csillag** jövő héten felváltva lesz műsoron a frenetikus sikerű és még mindig telt házat vonzó **Mersz-e Mary?** revüvel. — Jegyváltás 10—1 és 4—7 óráig!

Holnap, szombaton délután fél 4 órai kezdettel: A Feld Irén vezetése alatt álló **budapesti zeneakadémiai gyermekszínház vendégszínháza.**

Műsor:

I. A karácsony angyala. Mese 1 felvonásban.

II. A kis kéményseprő. Tréfa.

III. A farkas és a hét gida. Grimm-mese.

IV. Feld Irén vidám gyermekcsevegései: Milyen a jó gyerek? Milyen a rossz gyerek?

V. Vidám gyermekkabaré. Kis csodás táncosnők, liliputi primadonnák.

Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel: A **budapesti gyermekszínház bucsuszínháza** új műsorral:

I. Jancsi és a Mikulás. Mese és valóság 1 felvonásban.

II. A csillagtallérok, vagy: Mikor Szent Péter lejön a földre. Mese.

III. A beszélő nyulacska. Varázsserege.

IV. Feld Irén vidám gyermekcsevegései: Mondd meg a keresztneved, kisleányka, kisiucska, megmondom, ki vagy, milyen vagy?

V. Vidám gyermekkabaré. Kis csodás táncosnők, liliputi primadonnák.

A budapesti gyermekszínház holnap délutáni és vasárnap délelőtti előadásaira 10—1 és 4—6 óráig ad ki jegyet a pénztár. Minden felnőtt egy gyermeket hozhat magával!

Vasárnap délután mérsékelt árakkal a **Vigszínház** kacagató vigjátéka: **A templom egere.** Csapó Mária felléptével. **A templom egere** vasárnap délutáni előadásának főszereplői: Csapó Mária, Herman Manci,

Forgács Sándor, László Gyula, Mihályi Ernő, Virágháthy, Szigeti Jenő. Jegyváltás mérsékelt áron 10—1 és 4—6 óráig!

Vasárnap estig bezárólag minden este: **Mersz-e Mary?**

Ifjúsági előadások szerdán és csütörtökön délután 3 órakor: **Házi tündér.** Dickens regényéből készült poétikus színmű. A budapesti Nemzeti Színház műsorából.

Figyelmeztetés. A városi tanács rendelete folytán tilos a színházi ruhatárból bármit is kölcsön adni.

Mozgósínházak közleményei:

Péntek—vasárnap.

VIGSZÍNHÁZ

VILÁGFILM!

PAUL VEGENER hatalmas mesteri alakítása:

SVENGALI

DU MAURIER POTTER: TRILBY c. drámája filmen 9 felvonásban. A női főszerepben: ANITA DORRIS.

Megelőzőik:

Légből kapott völegény

és

Megkerült riporter

boházatok,

APOLLO

Világattrakció!

Az eddigi dzsungelfilmek legnagyobbika

CHANG

Az ember harca a természettel és a fenevadakkal 6 felvonásban. Az eredeti helyszíni felvételek Észak Sziám őserdeiben készültek.

Megelőzőik:

Eladó a lányunk

(Doris öt papája)

Vigjáték 8 felvonásban.

A főszerepben: BETTY BRONSON.

URÁNIA

Szombattól! Szombattól!

Kizárólag csak felnőtteknek!

IVAN MOSJOUKINE legjobb szerepében mint

CASANOVA

A XVIII. század legnagyobb charlatánjának életéből 12 felvonásban.

Megelőzőik:

Tuss Teofil

burleszk.

MŰVÉSZET

Szombaton érkezik Debrecenbe **Áprily Lajos**

A Csokonai-Kör szombat esti felolvasó ülése iránt, amely a városi zeneiskola hangversenytermében nyolc órakor kezdődik, igen élénk érdeklődés mutatkozik. A felolvasó-ülésen szerepel Áprily Lajos, a hírneves erdélyi költő. Szombaton új verseiből olvas fel néhányat. Költői munkásságát Koncz Aurélné méltatja egy előadás keretében.

Az estélyt dr. Pap Károly egyetemi tanár, a Csokonai-Kör illusztris elnöke nyitja meg.

Szathmáry Zoltán Szabolcska Mihály egy pár ismeretlen versével ismert meg bennünket.

Fellép az estélyen Simon István, a jeles baritonista. Zongorán tanítója és legalkalmasabb kísérője, Forrai István karnagy kíséri. Jegyek az estélyre a Méliuszban, este

a pénztárnál 2 pengős (tagoknak 1 P) és 40 filléres árban válthatók.

A debreceni Máv. Filharmónikus zenekar oratóriuma. A Debreceni Máv. Filharmónikus zenekar már eddig is több ízben tanujelét adta rátermettségének és városunk zenei kulturális életében kiváló helyet vívott ki magának. Sorozatos hangversenyeivel — amelyben állandóan a kiváló Ábrányi Emil dirigál — egyre tökéletesbül zenei készségükről tettek bizonyosságot. Mint értesülünk, most ismét nagyszabású szereplésre készülnek Husvét hetében az Arany Bika-szálló dísztermében a debreceni Máv. Filharmónikus zenekar — Haydn Krisztus hét szava című gyönyörű oratóriumát adja elő. — Ennek keretében a debreceni Szent László Dalegyelet vegyes kara szerepel s ezenkívül még a Városi Dalegyelet több kiváló tagja is közreműködik. A nagyszabású oratóriumban városunk több énekművésze, élén Hoór-Tempis Erzsébettel szólót fog énekelni. Az oratórium Debrecen zenei életének ritka eseménye lesz. Mint értesülünk, a gyönyörű oratóriummal egy közeli városban is tervbe vették a szereplést.

TESTEDZÉS

Ifjúsági birkozóverseny. A keleti kerület elnöksége által vasárnap, 12-én rendezendő ifjúsági bajnoki verseny iránt az egész kerületben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A versenyt a múlt év novemberében Budapesten lezajlott Európa bajnoki verseny mintájára rendezik meg s így mindenkinek alkalma lesz meggyőződést szerezni, hogy mely egyesületbeli és milyen súlyú versenyzők küzdenek minden alkalommal egymással. A verseny az iparostanonciskola tornatermében délelőtt 11 órától 1 óráig és délután 4 órától a befejezésig tartó mérkőzésekre már este 6 órakor sor fog kerülni. Jegyek a Méliusz könyvkereskedésben (Ferenc József ut) igen kedvezményes árban már előre válthatók.

A DVSC közgyűlése. A Debreceni Vasutas Sport Club az alábbi tárgysorozattal február 26-án délelőtt 10 órakor tartja a MÁV gépjáratömehely nagyteremben évi rendes közgyűlést. Amennyiben a közgyűlés a jelzett napon határozatképtelen lenne, a közgyűlést ugyanazon tárgysorozattal, a jelzett helyen, március 4-én délelőtt 10 órakor fogják megtartani, amelyen a megjelentek számára való tekintet nélkül jogerős határozatokat fognak hozni. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Főtisztvári jelentés. Főpénztári jelentés. A tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság felmentvénye fölötti határozat. Új tisztikar, választmány, számvizsgáló bizottság és gazdasági bizottság megválasztása. Alapszabálymódosítás. Az elnökséghez a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal benyújtott írásos indítványok tárgyalása.

A TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.85

Budapest 90.85, Berlin 124, Newyork 519.90, London 2533, Páris 20.42 és fél, Milano 27.52, Prága 15.41, Belgrád 9.13 és fél, Bukarest 3.19 és fél, Bécs 73.20, Amsterdam 209.40.

Hivatalos devizaárnyományok.

Egy angol font 27.83—27.98, száz „belga” 79.50—79.80, száz cseh korona 16.90—16.98, száz dán korona 152.85—153.45, száz dinár

9.96—10.06, száz dollár 569.30—571.30, száz francia frank 22.80—23.00, száz hollandi forint 230.05—231.05, száz lengyel zloty 64.10—64.40, száz lei 3.48—3.53, száz lira 30.30—30.50, száz német márka 136.20—136.70, száz osztrák schilling 80.35—80.70, száz norvég korona 151.90—152.50, száz svájci frank 109.95—110.35, száz svéd korona 153.25—153.85, száz peseta 97.15—97.75 pengő. — A nemzetközi piacon a magánforgalomban a huszárkoronás aranyat 23—23.20, az ezüst egykoronást 0.40—0.44, a forintost 1—1.20, az ötkoronást 2—2.30 pengővel jegyezték.

Gabonatözsde.

A határidőpiacon a tőzsdei ciején csak névleges árak kerültek a felszínre, amelyek a tegnapi zárlat alapján mozogtak. A piacon azonban számítanak arra, hogy a spekuláció éppen a külföldi terménypiacokon megnyilvánuló helyzet miatt fedezésvásárlásba lesz kénytelen bocsátkozni, amely természetesen szilárdító hatással lesz az irányzatra. A tőzsdei elején a márciusi búzát 31.56, a májusi búzát 32.14, az októberi búzát 29.70, a márciusi rozsot 29.82, az októberi rozsot 27.74 s a májusi tengerit 26.26 pengőre értékelték.

A készáru piacon szintén jelentéktelen volt az üzleti tevékenység. A tiszavidéki búzát 30.35—31.25, az egyéb származású búzát 31.20—32 pengővel jegyezték fajsúly szerint. A rozs ára 28.65—28.90 pengő között mozgott.

A liszt- és őrlemény piacon a malmok nem változtatták meg lisztárait.

A terménycikk piacán csak kisebb tételek cseréltek gazdát. A engert minőség szerint 24—24.40, a zabot 27.50—27.80, a sörárpat 30—33.50, a takarmányárpat 27.27 pengővel jegyezték.

A magpiacon a babot állomásról 32, a mákot szintén állomásról 54—55 pengővel kínálták.

Allatvásár.

A sertésvásáron megeléknült az irányzat. Árak élőszű kg.-ként: zsirsertés öreg Ia 1.46—1.48, IIa 1.36—1.40, fiatal nehéz 1.56—1.60, közép 1.50—1.52, könnyű 1.31—1.40, szedett közép 1.46—1.48, angol urasági 1.60—1.64, szedett 1.44—1.48, südő 1.52 pengő. Szalonna nagyban 1.68—1.72, zsir 1.92, szalonna hasított sertés 1.80—1.88 pengő kg.-ként.

PÉTERFIA UTCA

42.

Ha szép kék vagy fekete öblönyt akar 6 havi részletre, ha szép fekete női kabátot akar 6 havi részletre, akkor menjen Tegdes Jánoshoz.

Budapestre utazik?!

20 százalék engedményt kap,

mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból,

10 százalék engedményt kap,

olcsó éttermi árainkból. (Külön házikonyha!)

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvartól.

Otthon érzi magát jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorú családi jelleg.

Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

Grand Hotel Park

Nagyszállóda

BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10. szám

A Keleti pályaudvar örökösei oldalával szemben.

APRÓHIRDETESEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számítatnak.

KÉRJÜK VIDÉKI HIRDETŐINKET,

hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (levelezés, házasság nyomat díja kétszeres) vagy készpénzben vagy bélyegben előre beküldeni sziveskedjenek. Kiadóhivatal.

LEVELEZÉS

JELIGÉS LEVELET

csak délelőtt 11 és 12 óra közt ad ki a kiadóhivatal.

Jeligés levélre

érkező választ csak az értesítési díj (hétköznap 60 fillér, vasárnap 80 fillér) beküldése esetén jelezhetjük és adhatjuk ki. Kiadóhivatal.

- „Szócska” jeligére levél a kiadóban. 78.
 „Gaz tavasz” jeligére levél a kiadóban. 76
 „Komaasszony” jeligére levél a kiadóban. 77
 „Szóke és Barna” jeligére levél a kiadóban. 75.

Két kis leány

szeretne megismerkedni két jobb fiúval szórakozás céljából. Levelet „Szóke és Barna” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 61

Szellemes

uriemberrel szívesen leveleznék, hogy üres óráimat kellemesen tölthessem. Levelet „Kék nefelejt” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 58

Leányoknak,

ha unják magukat, legjobb unaloműző a levelezés. Akinek van ideje és szeret levelet írni, ragadjon tollat és „Jön a tavasz” jeligére írjon a kiadóhivatalba. 59

HÁZASSÁG

Hirdetőinket kérjük,

hogy az apróhirdetések díját pontosan kiszámítva (Levelezés, házasság egy szó hétköznap 6 fillér, vasárnap 8 fillér, vastagabb betűkből kétszeres; a legrövidebb szöveg is 60 fillér, illetve 80 fillér) sziveskedjenek beküldeni. Lehet bélyegben is.

Nem vagyok barátja

a hosszas levelezésnek, szándékom azonban komoly. Feleségül vennék feltétlen urileányt, természetesen, aki házas nevelésben részesült. Csakis teljes névvel, címmel, részletes személyleirással és fényképpel ellátott levélre válaszolok. Diszkréció becsületességgel biztosítva. Komoly választ „Szeretnék boldog lenni” jeligére a kiadóhivatalba kérek. Hecc keresők levele a papirkosárba kerül. 47

Jobb modoru

fiatalemberre szeretnék megismerkedni. Választ „Vadrózsa” jeligére kiadóhivatalba kérek. 50.

Édes Anyám

szeretne megnősíteni, azonban egyszer már voltam nős s így félek megegyeszer hozzáfogni. Ha azonban akadna a mai modern világban hozzá illő urileány, talán meggondolnám magam és ismét fejest ugranék. Havi jövedelmem csak 240 pengő, tehát csak olyan feltétlen urileány válaszoljon, aki gondolja, hogy ebből megélhetnénk. Bizalommal megírt levelet „Aki mer, az nyer” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 49

Harminc

éves özvegy r. kath. vallású, önálló üzlettel bíró borbélymester vagyok. Legalább kétszobás lakással s némi készpénz hozománnyal rendelkező jobb iparos vagy gazdálkodó leányt feleségül venném. Szíves megkeresést a kiadóhivatalba kérek „Ujra nősülök” jeligére. 48

Nősülne

32 éves keresztyén tisztviselő. Hozomány megkívánatik. Ha lehet, teljes címet, de feltétlen pontos személyleirást kérek. Diszkréció biztosítva. Megkeresést „Keresem a párom” jeligére kiadóba kérek. 40.

„Négy évszak”

jeligére levél van a kiadóhivatalban. 79

LAKÁS

Egy vagy két

egymásba nyíló utcai butorozott szoba kiadó. Lehet butor nélkül is Thali Kálmán-utca 3. sz. 1019

4 szobás

lakást keresek május 1-re, lehetőleg, fürdőszobával orvost rendelőnek Péterfia vagy a Piac-utcai részén. — Cim a kiadóban.

Műhelynek

raktárnak nagy világos helyiség villanyal kiadó. Szent Anna-u. 6. sz. emeleten. 1016

Két szoba

mellékhelyiségekkel, azonnal beköltözhető. Darabos-u. 40. 1024.

2 elegánsan

butorozott szoba, fürdőszoba, konyha, összes mellékhelyiségekkel, uricsaládnak jutányosan kiadó február 15-re. Cim a kiadóban. 712

Butorozott

szoba olcsón kiadó. Ispóthy-u. 13. 1012

ELADÁS

Rádió

3 lámpás teljesen új felszereléssel, vagy anélkül eladó. Esetleg méhekkért elcserélhető. Cim a kiadóban. 1014

Autó

6 üléses Fiát, használt, új modern karosszériával, új alkatrészekkel, új gumikkal, új villamosberendezéssel ellátva eladó, hajdusámsóni főjegyzőnél. 1025.

Farkas eb

nyolc hónapos, szuka, alaszka, csakis előkelő házhoz kapható. — Ugyanott békebeli parádés három, boroshordók és üstiház. Cim a kiadóban. 1021.

Egy

3 lámpás hangszórós rádió eladó. Megtekinthető Teleky-utca 80. szám. 6. ajtó. 1008.

Eladó

2 és fél hold jól termő szőlő, gyümölcsös, szép nagy uri lakással, gazdasági udvarral. Miklós-utca 21. szám. 1023.

AJÁNLAT

Fiatal leány

szorgalmas, megbízható, iroda délelőtti takarítást vállal. Cim: Szinbázi bodegában. 720.

Elsőrendű

házikoszt, négyfogásos ebéd 80 fillért kapható, úgy kihordásra, mint bennékezésre Csapó utca 19. szám (Kovács ház), udvaron közvetlen balra.

Őbor

tisztán kezelt saját termésű 50 literen felül, literét 1 pengőért eladó. Miklós utca 21. 1022.

Jegyzetek,

nagyobb munkák írógépen való leírását, esetleg sokszorosítását jutányos áron vállalom. Cim a kiadóban.

Négy fogásos

uri ebédoszt kihordásra, havi 36 pengőért kapható. Cim: Városháza trafik Piac-utca.

Karbolineum

kicsinyben és nagyban állandóan kapható Klein festéküzlet, Arany János-utca 10., udvarban.

Esküvők,

vacsorák készítését vállalom. Darabos-utca 45. szám alól lakásom át-helyeztem. Szilágyiné, Szent Anna-utca 8.

KERESLET

Bejáró

mosogatóny felvétetik, Perczel cukrászdában. 722.

Kerestetik

megvételre egy éves him tiszta faj farkaskutya. Hid u 2. 717.

4000 pengővel

társat keresek rőfös és röv dára üzletemhez; szakképzettség nem szükséges. Ajánlatot „Szorgalom és becsületesség” jeligére a kiadóba kérek. 716.

Amerikai íróasztalt

használt, de jó állapotban lévő megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Egyetemi

hallgató különbejáratú butorozott szobát keres. Lehetőleg utcai lakásban. Cim a kiadóban.

A
HÁJDUFOLD
 HIRDETÉSÉNEK

ARA OLCSÓ
EREDMÉNYE
 GYORS ÉS BIZTOS.

szappanfőzéshez

legmagasabb fokú garantált minőségű nagyon olcsón kapható:

STERN festéküzletében

Piac-u. 10. (Bikával szemben.)

! Saját érdekében!
 ! győződjön meg!

kapcsolási vázlatokat, díjtalan szakfelvilágosítást ad a

budapesti Barta és Társa rádiós cég

helyi képviselője

Simon Jenő rádió-, villany-, gramofonszaküzlete

József kir. herceg-utca 3 szám,

Telefon: 13-22.

BUTORSZUKSÉGLETÉT

mielőtt a nagyérdemű közönség beszerezné, ne mulassza el minden vételkényszer nélkül megtekinteni

Killer Ede butorgyáros cég Piac-u. 68. sz.

alatti dusan felszerelt raktárát, hol mindennemű butorok a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig minden igénynek megfelelően előnyös fizetési feltételek mellett a legolcsóbban beszerezhetők.

FEKETE ADORJÁN

bazár-, könyv- és papirkereskedése
 Debrecen, Csapó-u. 41. sz.

Tüzifa

legjutányosabban beszerezhető
 a Tüzelő- és Épületfa
 Kereskedelmi R.-T.-nál
 DEBRECEN,

Sas-utca 4.

(Köicsönös Segélyző palota.)